

İÇİNDEKİLER

I) Mukaddime

II) Metodoloji

III) Anket İçeriği

IV) Genel Değerlendirme ve Teklifler

I) MUKADDİME

- Bu saha çalışması, 01-04 Mayıs 2019'da, 6.Uluslararası Mardin Tarım Ekipmanları, Gıda ve Hayvancılık Fuarı'nın (Magrotex 2019) katılımcı firmalarıyla gerçekleştirilmiştir.
- Temel amaç, Mardin'in tarım ve hayvancılık yapısına ilişkin sorunları bu sektörlerle yakından ilgili firmaların bakış açısıyla tespit ederek ilgili çözüm tekliflerini ortaya koyabilmektir.
- Bu araştırma, Mardin İli/İlçeleri Odalarının/Borsalarının MAÜ ile ortak çalışması niteliğindedir.
- Çalışma, MAÜ İİBF İktisat Bölümü Öğretim Üyesi ve TOBB/TEPAV, Mardin İli/İlçeleri Oda/Borsa Akademik Danışmanı Doç. Dr. Mehmet Behzat Ekinci'nin koordinatörlüğünde İktisat Bölümü öğrencilerinin katkılarıyla yürütülmüştür.

II) METODOLOJİ

- Toplamda 20 Fuar katılımcısı firma ile görüşülmüştür.
- 20 firmanın 15'i (%75) Mardin'den, 5'i (%25) Mardin dışından katılmıştır.
- Mardin dışından katılım sağlanan iller şöyledir: Urfa, Maraş, Adana, Antalya, Ankara.
- Saha çalışması, yüzyüze anket usulüyle gerçekleştirilmiştir.
- Ankette şu 2 (iki) ana soru klasik tarzda yöneltilmiştir:
 1. Mardin'deki tarım ve hayvancılık yapısına dair değerlendirmeleriniz (kapasite/sorunlar) nelerdir?
 2. Mardin'deki tarım ve hayvancılık yapısına dair sorunların giderilmesine yönelik neler yapılabilir?
- Verilen cevaplar harmanlanarak değerlendirmeye tâbi tutulmuştur.
- Kapsamı sınırlı olduğundan, burada anketle ilgili çok derinliğine analizler yerine durum tespiti yapılarak genel değerlendirmelerde bulunulmuştur.
- Öte yandan Mardin dışından firmaların da ankete dahil edilmiş olması, Mardin'in tarım ve hayvancılık yapısının bir 'dış göz' ile değerlendirilmesi imkânını sağlaması dolayısıyla araştırmanın anlamını artırmaktadır.

III) ANKET İÇERİĞİ

Söz konusu 2 soruya verilen cevaplar harmanlanarak aşağıda sunulmaktadır:

1) Mardin'deki tarım ve hayvancılık yapısına dair değerlendirmeleriniz (kapasite/sorunlar) nelerdir?

- Düşük kapasiteli bir tarımsal faaliyet vardır.
- Uygun arazilerin varlığına rağmen Mardin'de ziraat kapasite, olması gerekenin altındadır.
- Çiftçilerin bilinçli tarım yaptığı söylenemez.
- Hem tarım hem de hayvancılık faaliyetleri beklenen seviyede değildir.
- Mardin'in başlıca geçim kaynağı tarım olmasına rağmen kapasitesi olması gerekenin altındadır. Çünkü üreticiler desteklenmiyor ve tek başlarına mücadele ediyorlar.
- Üreticiler, devletin sağladığı tarımsal desteklerden faydalanmak istese bile üçüncü şahıslar buna engel olmaktadır.
- Tarımdaki en büyük sorunlardan biri, üreticinin desteklenmemesi ve ürünlerinin borsada düşük fiyattan alınmasıdır. Bu da üreticinin ürününü tarlada bırakmasına ve her geçen yıl ürün sayısının azalmasına yol açmaktadır. Bu, ülke geneline yayılmış durumdadır.
- Uygun üretim için ham maddeye ve malzemeye erişim sorunları vardır. Elektrik enerjisi bunlardan biridir.
- Mazot, ilaç ve gübre fiyatlarının yüksekliği, tarımsal üretimi olumsuz etkilemektedir.

2) Mardin'deki gıda, tarım ve hayvancılık yapısına dair sorunların giderilmesine yönelik neler yapılabilir?

- Daha çok devlet desteğine/teşviğine ihtiyaç vardır.
- Devlet, daha fazla altyapı desteği sağlamalıdır.
- Üreticilere mazot, gübre vb. destekler verilmelidir.
- Mazot, gübre ve ilaç fiyatları düşürülmelidir.
- Soğuk hava deposu kurulumuna dair teşvik verilmelidir.
- Tarım Bakanlığı, çiftçiyi tüccarların insafına bırakmamalıdır.
- Yeni faaliyet alanlarının geliştirilmesine ihtiyaç vardır.
- Kooperatifçiliğin yaygınlaştırılması gerekmektedir.
- Hayvancılığın geliştirilebilmesi için destekler artırılmalıdır.
- Hayvancılık için uygun hibelerin sağlanması gerekmektedir.
- Bilinçli tarım yapılmasına ihtiyaç vardır.
- Üreticilerin etkin tarımsal üretim için Tarım Bakanlığı'nca bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
- İl/İlçe Tarım Müdürlükleri tarafından gerekli bilgilendirmeler yapılmalıdır.
- İlgili kuruluşlarca eğitim programları/kurslar düzenlenmelidir.

IV) GENEL DEĞERLENDİRME VE TEKLİFLER

Araştırma ile ortaya çıkan sonuçlar ve ilgili teklifler şöyle sıralanabilir:

- Firmalar, Mardin'de uygun arazilerin varlığına rağmen düşük kapasiteli bir tarımsal faaliyetin varlığını dile getirmektedir. Çiftçilerin bilinçli tarım yaptığının söylenemeyeceğini belirten firmalar, hem tarım hem de hayvancılık faaliyetlerinin beklenen seviyede olmadığını vurgulamaktadır. Kimi firmalar, başlıca geçim kaynağı tarım olmasına rağmen kapasite düşüklüğünü üreticilerin yeterince desteklenmemesine bağlamakta ve bu durumda üreticilerin tek başlarına mücadele etmek zorunda kaldıklarını dile getirmektedir. İfade edilen çarpıcı bir iddia ise, devletin sağladığı tarımsal desteklerden faydalanmak istese bile üreticilerin üçüncü şahıslar tarafından engellendiğidir. Bir firma da tarımdaki en büyük sorunlardan birinin, üreticinin desteklenmemesi ve ürünlerinin borsada düşük fiyattan alınması olduğunu belirtmektedir. Bunun da üreticinin ürününü tarlada bırakmasına ve her geçen yıl ürün sayısının azalmasına yol açtığı ifade edilmiştir. Firmaların çoğunluğu, uygun üretim için ham maddeye ve malzemeye erişim sorunlarının varlığına dikkat çekmekte ve elektrik enerjisi, mazot, ilaç, gübre vb. fiyatlarının yüksekliğinin, tarımsal üretimi olumsuz etkilediğini dile getirmektedir.
- Firmalar, Mardin'deki gıda, tarım ve hayvancılık yapısına dair sorunların giderilmesine yönelik birtakım tekliflerde bulunmaktadır. Bunlardan bir kısmı şöyledir: "Daha çok devlet desteğine/teşviğine ihtiyaç vardır; Mazot, gübre ve ilaç fiyatları düşürülmelidir; Soğuk hava deposu kurulumuna dair teşvik verilmelidir; Tarım Bakanlığı, çiftçiyi tüccarların insafına bırakmamalıdır; Kooperatifçiliğin yaygınlaştırılması gerekmektedir; Hayvancılık için uygun hibelerin sağlanması gerekmektedir; Bilinçli tarım yapılmasına ihtiyaç vardır; Üreticilerin etkin tarımsal üretim için Tarım Bakanlığı, İl/İlçe Tarım Müdürlükleri ve ilgili kuruluşlar tarafından bilgilendirme/eğitim programları ve kurslar düzenlenmek suretiyle bilinçlendirilmesi gerekmektedir."